

TJÄNSTESKRIVELSE

| ALLM.2018.2182
Miljökontoret

Kommunstyrelsen
Miljönämnden

Remiss Betänkandet "Vägar till hållbara vattentjänster" (SOU 2018:34)

Dnr: ALLM.2018.2182

Sammanfattning av ärendet

Södertälje kommun har fått betänkandet SOU 2018:34 VÄGAR TILL HÅLLBARA VATTENTJÄNSTER på remiss från Miljö- och energidepartementet. Miljönämnden har fått betänkandet på remiss från kommunstyrelsen med uppdrag till miljökontoret att bereda ärendet. Kommunstyrelsen anger att ärendet bör ha passerat miljönämnden innan kommunstyrelsen.

Miljökontoret har granskat betänkandet och redovisar sina synpunkter i ett PM daterat 180927. Det är främst kapitel 4 - Utredningens överväganden och förslag – som miljökontoret har granskat. Miljökontoret har samrått med Telge Nät (VA-huvudman) om synpunkter på betänkandet samt om miljökontorets synpunkter på betänkandet.

Miljökontoret föreslår miljönämnden att uppdra till miljökontoret att till kommunstyrelsen överlämna ett förslag till yttrande från Södertälje kommun över betänkandet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 2018-10-01
- PM 2018-10-01, Synpunkter på Betänkande av utredningen om hållbara vattentjänster
- PM 2018-10-01, Redogörelse från samråd med Telge Nät om utredningen hållbara vattentjänster
- Betänkandet "Vägar till Hållbara vattentjänster" (SOU 2018:34)

Ärendet

Miljökontoret har granskat betänkandet SOU 2018:34 VÄGAR TILL HÅLLBARA VATTENTJÄNSTER som skickades på remiss från Miljö- och energidepartementet 2018-06-19. Miljökontorets synpunkter på betänkandet framgår av PM 2018-09-27. Det är främst kapitel 4 - Utredningens överväganden och förslag – som miljökontoret har granskat.

Miljökontoret har även samrått med Telge Nät (VA-huvudman) om synpunkter på betänkandet samt om miljökontorets synpunkter på betänkandet. En redogörelse för samrådet finns i PM 2018-10-01.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Utredningen medför inga direkta ekonomiska konsekvenser eller speciella finansieringsbehov för kommunen.

Miljökontorets förslag till miljönämnden:

1. Miljönämnden tillstyrker miljökontorets synpunkter.
2. Miljönämnden uppdrar till miljökontoret att till kommunstyrelsen överlämna ett förslag till yttrande från Södertälje kommun över betänkandet "Vägar till hållbara vattentjänster, SOU 2018:34".
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Miljönämndens förslag till kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen antar miljökontorets förslag till yttrande enligt miljönämndens beslut 2018-10-02.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Helena Götherfors
Miljöchef

Handläggare: Karl-Axel Reimer
Gruppchef miljö- och hälsa
Miljökontoret
Telefon (direkt): 08-523 066 79
E-post: karl-axel.reimer@sodertalje.se

Dnr KS 18/269
Karl-Axel Reimer
Gruppchef miljö och hälsa
2018-10-28

Miljö- och energidepartementet
Dnr M2018/01630/Nm
m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet "Vägar till hållbara vattentjänster" (SOU 2018:34)

Sammanfattning av ärendet

Södertälje kommun har fått betänkandet SOU 2018:34 VÄGAR TILL HÅLLBARA VATTENTJÄNSTER på remiss från Miljö- och energidepartementet. Härmed överlämnas yttrande över remissen.

Beslutsunderlag

- Miljökontorets tjänsteskrivelse daterad 2018-10-01
- Pm Synpunkter på Betänkande av utredningen om hållbara vattentjänster, 2018-10-01
- Pm Redogörelse från samråd med Telge Nät om utredningen, 2018-10-01
- Betänkandet "Vägar till Hållbara vattentjänster" (SOU 2018:34)

Yttrande

Södertälje kommuns yttrande gäller i huvudsak utredningens kapitel 4 – Utredningens övervägandens och förslag. Synpunkter

4.1 Styrmedelskedja för hållbara vattentjänster

Utredningen föreslår en ökad åtgärdstakt för de små avloppen med motiveringen att det behövs för att nå de svenska miljömålen inklusive vattendirektivets mål om god ekologisk status samt för att möjliggöra en trygg och säker dricksvattenförsörjning. Vidare skriver utredningen "Fler kretsloppsanpassade avlopp kan också stödja arbetet med att nå miljömålen".

Södertälje kommun anser att utredningen i resonemanget om åtgärdstakt sätter ambitionerna om hushållning med naturresurser och kretslopp litegrann i andra hand. Förhållningssättet med kraftigt fokus på att öka åtgärdstakten riskerar att leda till missriktade investeringar i avloppsanläggningar som har låg kretsloppspotential.

Att åstadkomma förutsättningar för kretslopp av avloppets växtnäringsämnen förutsätter att detta perspektiv finns med redan i planeringsfaser och i tillståndsprövningen av avloppsanläggningar. Då läggs grunden för vilka avloppsfraktioner som erhålls från

teknikneutral syn på utbyggnaden. Givetvis måste befintliga investeringar förvaltas klokt, men i de skeden då nya områden, såsom en ny stadsdel, ska etableras finns möjligheter att överväga ett nytt systemtänkande. Det finns numera flera exempel på det; t ex Oceanhamnen i Helsingborg, Norra Djurgårdsstaden samt flera exempel i Tyskland där källsortering av klosettavfall övervägs i större sammanhang; kvarter/stadsdel.

Som utgångspunkt för att upprätta en plan för VA behöver kommunen ha en tydlig VA-policy.

Utredningen föreslår att den fastställda planen bör ha ett 12-årigt perspektiv och att kravet på att ha en plan bör regleras i vattentjänstlagen. Södertälje kommun anser att det även är lämpligt att kommunerna ska överväga behovet av komplettering av planen enligt vattentjänstlagen i samband med att kommunens översiktsplan aktualitetsförklaras enligt kraven i plan- och bygglagen.

Avsnitt 4.7.1 Kostnadseffektiva styrmedel för ökad åtgärdstakt

Utredningen har haft som uppdrag att ta fram kostnadseffektiva styrmedel för att öka "åtgärdstakten" för små avlopp. Detta är en god ambition. Det är dock viktigt att miljöbalkens mål om hållbar utveckling inklusive kretslopp och hushållning med naturresurser beaktas i hela sin bredd när avloppsanläggningar åtgärdas. Södertälje kommun anser att tillsynen av enskilda avlopp i högre grad borde utgå från ett kretsloppsperspektiv; att tillsyn och prövning av enskilda avloppsanläggningar i högre grad beaktar vilka förutsättningar som finns/kan skapas för att i högre grad återföra växtnäringsämnen till odling i rena kretslopp. För att uppnå kretsloppsanpassning av de enskilda avloppen, samtidigt som risker för spridning av främmande ämnen (tungmetaller, miljögifter) minimeras, så borde tillämpning av källsorterande VA-system vara en strategi och inriktning som i högre grad efterfrågas och uttrycks i miljöbalken. Det är rimligt att göra en parallell till utvecklingen som har varit på avfallsområdet sedan producentansvaret infördes. Utgångspunkten inom avfallshanteringen idag är källsortering; ett liknande förhållningssätt är applicerbart även på avloppssystem. Källsorterande VA-system ökar möjligheten att återföra en väsentligt större andel av hushållsavloppets växtnäringsämnen samtidigt som föroreningsnivåerna och vattenåtgången kan minskas. Källsorterande avloppssystem kombineras med fördel med vattensnål teknik. Det finns en risk att det ökade trycket på att höja "åtgärdstakten" kommer att leda till att kretsloppsaspekterna sätts åt sidan. Kretsloppsanpassningen framställs ofta som en fråga som kan och ska lösas i efterhand; att den skulle vara frikopplad från tillsynsskedet och de krav som ställs på bristfälliga anläggningar. Detta är inte effektivt då förutsättningarna för hållbar och effektiv återföring av växtnäring från hushållens avlopp är kraftigt relaterad till utformningen av avloppsanläggningarna.

I uppföljning av åtgärdstakt för små avlopp behöver kvaliteten i de åtgärdade anläggningarna avseende kretsloppspotential på något sätt integreras. Exempel på parametrar är:

- fastigheter med klosettavvattning VA-system,
- fastigheter med urinsorterade VA-system
- fastigheter som använder fällningskemikalier för fosforrening

Avsnitt 4.8.4 Länsstyrelsens tillsynsvägledning ska utvecklas

Utredningens förslag innebär att länsstyrelsens tillsynsvägledning ska utvecklas. Södertälje kommun anser att det är motiverat men vill också understryka att vägledningen även ska omfatta aspekterna kretslopp och hushållning med naturresurser. Det finns kommuner som

kommun anser att det är ett bra förslag om rådgivningen beaktar regionala/lokala förutsättningar samt omfattar alla hållbarhetsaspekter kring vatten- och avloppsförsörjning; dvs. kretsloppspotential, smittskydd, recipientskydd, ekonomi, robusthet mm. Rådgivningen måste ta avstamp i ett systemperspektiv på enskilt VA om vi sammantaget ska ställa om till mer hållbara VA-system. Då behöver alla hållbarhetsaspekter finnas med redan från början.

Avsnitt 4.12 Kretsloppsåtgärder

Södertälje kommun tillstyrker utredningens förslag att införa etappmål som leder i riktning mot att öka antalet kommuner som har system för omhändertagande och kretslopp av näring från små avlopp. Vi anser dock att etappmålet bör kompletteras med delmål med följande innebörd: *Alla kommuner ska senast under 2023 i samråd med de areella näringarna och i ett regionalt perspektiv ha kartlagt och utrett förutsättningarna för att etablera system för kretslopp av växtnäring från små avlopp.* Naturvårdsverket bör ges i uppdrag att bistå med vägledning kring kvalitetskrav kring vad en sådan kartläggning och utredning ska innehålla. Detta skulle innebära att alla kommuner har sett över sina möjligheter vad gäller återföringskedjor för växtnäring. Det är en central förutsättning för att den ökade "åtgärdstakten" ska ha bättre förutsättningar att bidra till att kretslopp för växtnäringsämnen kan uppnås i högre grad.

Södertälje kommun ifrågasätter dock utredningens förslag om vad som ska anses vara ett "system för kretslopp", se vidare nedan i kommentar till Avsnitt 4.12.1.

Avsnitt 4.12.1 Etappmål för ökat antal system för kretslopp av små avlopp

Utredningen skriver följande: "Om avloppsfraktioner med växtnäring förs till ett kommunalt avloppsreningsverk och det slam som uppstår i avloppsreningen återförs till odlad mark ska detta kunna räknas som att kommunen har ett system för kretslopp." Södertälje kommun menar att begreppet "system för kretslopp" endast bör användas för system som i grunden är utformade för källsortering och växtnäringsrika flöden såsom klosettavfallet eller urinen. Kommunala avloppsreningsverk är konstruerade för att tillgodose smittskydd samt för att skydda en recipient, t ex en sjö eller en å mot övergödning och syrebrist. De är inte utformade för att möjliggöra kretslopp av växtnäringsämnen på bästa sätt då de tar emot avloppsflöden, såsom bad-, disk- och tvättvatten, vilka är ointressanta ur ett kretsloppsperspektiv. Därför bör de ej benämnas som kretsloppssystem.

Det finns certifieringsregler för *System för Kvalitetssäkring av fraktioner från små avlopp* (SPCR 178). Dessa regler skiljer på *sorterade* och *ej sorterade avloppsfraktioner*.

Med *sorterade avloppsfraktioner* avses:

- klosettavloppsvatten,
- latrin och
- urin.

Med *ej sorterade avloppsfraktioner* avses:

- Kemslam – slam från kemisk fällning
- Filtermaterial

Benämningen "system för kretslopp" bör definieras som system som hanterar sorterade avloppsfraktioner. D. v. s. ett system som är utformat med syftet att möjliggöra kretslopp av

2018-10-01
Pm

Kontor
Miljökontoret

Handläggare
Karl-Axel Reimer
08-523 066 79
karl-axel.reimer@sodertalje.se

Redogörelse från samråd med Telge Nät om utredningen hållbara vattentjänster; SOU 2018:34

Vårt dnr 2018-2182

Miljökontoret har samrått med Telge Nät om utredningen om hållbara vattentjänster. I stort sett föreligger samsyn om vilka synpunkter som kommunen bör lämna över utredningen. Detta pm redovisar de synpunkter som Telge Nät lämnat samt miljökontorets kommentarer till dessa.

Om VA

Telge Nät skriver:

”Det är bra att man öppnar upp för andra alternativ än anslutning till den allmänna VA-anläggningen. Det behöver dock tas fram vägledning för när det kan bli aktuellt med en lösning i privat regi och hur mycket kommunerna behöver utreda för att bedöma kommunens skyldighet.

Utredningen anser att klimatanpassningen av samhället vad gäller översvämningar vid skyfall ska ordnas av VA-huvudmannen och finansieras av VA-taxan. Som VA-huvudman får vi bara ta ut nödvändiga kostnader för att ordna och driva VA-anläggningen. Vi dimensionerar VA-anläggningen för normalregn enligt branschstandard. Skyfall utöver detta måste planeras och hanteras för i samhällsplaneringen och alla aktörer som påverkar dagvattenavrinningen måste bidra med åtgärder. Här är det dock oklart hur de aktörer som faktiskt påverkar dagvattenflödet, och har bäst möjlighet att göra åtgärder, ska få incitament att genomföra dessa. VA-huvudmannen har inte kontroll över hur vattnet rinner innan det hamnar i VA-systemen. För det behövs en smart stadsplanering som kommunen, inte VA-huvudmannen, ansvarar för enligt PBL. Att ge VA-huvudmannen ansvar för åtgärder som denne inte kan genomföra kommer inte att leda till en effektiv klimatanpassning av samhället.”

Miljökontorets kommentar

Miljökontoret föreslår att Telge Nätts kommentarer integreras i kommunens yttrande som synpunkter från kommunens VA-huvudman.

Om begreppet "system för kretslopp"

Telge Nät skriver:

"Vi håller inte med om er ståndpunkt att man inte kan klassa avloppsreningsverk som system för kretslopp. Det pågår ständigt förbättringsarbete uppströmsarbete för att få ett renare substrat till de stora reningsverken enligt Revaq. Eftersom stora avloppsreningsverk redan finns idag och det inte finns någon möjlighet att ersätta dessa måste man arbeta även med dessa för att få ett långsiktigt hållbart kretslopp.

Svenskt vatten om Revaq:

En av grundtankarna med Revaq är att de certifierade verken ständigt ska arbeta för förbättringar mot långsiktiga och ambitiösa miljömål, samt kontinuerligt redovisa sina resultat. På så sätt bygger vi ett fungerande kretsloppssamhälle.

OM REVAQ

Revaq är ett certifieringssystem som verkar för att minska flödet av farliga ämnen till reningsverk, att skapa en hållbar återföring av växtnäring samt att hantera riskerna på vägen dit. Ett aktivt uppströmsarbete, ständiga förbättringar av slamkvaliteten och stora krav på spårbarhet är centralt i reningsverkens arbete.

Revaq ska säkra:

- att vara en drivkraft för en fortlöpande förbättring av kvaliteten på det till reningsverken inkommande avloppsvattnet och därmed på slamkvaliteten
- att certifieringssystemet skall erbjuda alla aktörer en öppen och transparent information om hur slammet producerats och om dess sammansättning
- att växtnäring från avloppsfraktioner produceras på ett ansvarsfullt sätt och att kvaliteten uppfyller fastställda krav. "

Telge Nät bilägger Revaqs årsrapport 2016 till sina synpunkter.

Miljökontorets kommentar

Miljökontorets delar Telge Nätts uppfattning att det pågår ständigt förbättringsarbete/ uppströmsarbete för att få ett renare substrat till de stora reningsverken enligt Revaq.

Miljökontoret anser att uppströmsarbete och Revaq-certifiering är centralt i driften av de kommunala avloppsreningsverken. Det är viktigt att avlasta VA-systemen från ovidkommande ämnen såsom föroreningar av olika slag. Det betyder dock inte att dessa VA-system bör betraktas som *system för kretslopp*. Anledningen är att de inte är utformade med fokus på att möjliggöra kretslopp för växtnäringsämnen.

Det finns en pågående diskussion i samhället om lämpligheten i att använda slam från avloppsreningsverk i odling. Under sommaren 2018 tillsatte även regeringen en utredning som ett led i arbetet för giftfria och resurseffektiva kretslopp med syfte att föreslå ett förbud mot att sprida avloppsslam samt med syfte att införa krav på att fosfor ska återvinnas ur avloppsslam.

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2018/07/utredning-ska-foresla-forbud-mot-spridning-av-avloppsslam-pa-akrar-och-krav-pa-atervinning-av-fosfor/>

Miljökontoret vidhåller uppfattningen att konventionella avloppsreningsverk inte bör klassas som *system för kretslopp* (se PM 181001 Miljökontorets synpunkter över Betänkande av utredningen om hållbara vattentjänster). Det motsäger dock inte betydelsen av att arbeta för minskad föroreningsbelastning på de kommunala avloppsreningsverken.

2018-10-01
Pm

Kontor
Miljökontoret

Handläggare
Karl-Axel Reimer
08-523 066 79
karl-axel.reimer@sodertalje.se

Synpunkter på Betänkande av utredningen om hållbara vattentjänster; SOU 2018:34

Vårt dnr 2018-2182

Miljökontoret har granskat betänkandet SOU 2018:34 VÄGAR TILL HÅLLBARA VATTENTJÄNSTER som skickades på remiss från Miljö- och energidepartementet 2018-06-19; ärende M2018/01630/Nm. Av detta PM framgår miljökontorets synpunkter på betänkandet. Det är främst kapitel 4 - Utredningens överväganden och förslag – som miljökontoret har granskat.

SYNPUNKTER

4.1 Styrmedelskedja för hållbara vattentjänster

Utredningen föreslår en ökad åtgärdstakt för de små avloppen med motiveringen att det behövs för att nå de svenska miljömålen inklusive vattendirektivets mål om god ekologisk status samt för att möjliggöra en trygg och säker dricksvattenförsörjning. Vidare skriver utredningen ”Fler kretsloppsanpassade avlopp kan också stödja arbetet med att nå miljömålen”.

Miljökontoret anser att utredningen i resonemanget om åtgärdstakt sätter ambitionerna om hushållning med naturresurser och kretslopp litegrann i andra hand. Förhållningssättet med kraftigt fokus på att öka åtgärdstakten riskerar att leda till missriktade investeringar i avloppsanläggningar som har låg kretsloppspotential.

Att åstadkomma förutsättningar för kretslopp av avloppets växtnäringssämnen förutsätter att detta perspektiv finns med redan i planeringsfaser och i tillståndsprövningen av avloppsanläggningar. Då läggs grunden för vilka avloppsfraktioner som erhålls från avloppsanläggningen samt vilka möjligheterna blir att fånga upp närsaltsflöden för återföring till odling. Om källsorterande VA-system anläggs så kan även risken för att ovidkommande ämnen (tungmetaller, hushållskemikalier etc) sprids vid återföring av avloppets näringsämnen minskar.

Det skulle behövas ett förtydligande i lag/förordning kring vikten av kretslopp för avloppets växtnäringssämnen och hushållning med naturresurser.

Avsnitt 4.2 Nationell plattform för samverkan om hållbara vattentjänster

Det är ett bra förslag med en ny nationell plattform för en formaliserad samverkan mellan nationella myndigheter för utveckling av hållbara vattentjänster.

Avsnitt 4.3 Tillsynsvägledande myndighet

Det är ett bra förslag att utse HAV till centralt tillsynsvägledande myndighet för kommunens skyldigheter enligt vattentjänstlagen att ordna allmänna vattentjänster. Likaså är det viktigt, som utredningen föreslår, att tillsynsvägledningen samordnas och utvecklas i samarbete med Naturvårdsverket, Boverket och Livsmedelsverket.

Avsnitt 4.4 Behovsbedömning i 6 § vattentjänstlagen

Utredningen föreslår ett tillägg till 6 § vattentjänstlagen som innebär att särskild hänsyn ska tas till möjligheten att på ett annat sätt uppnå ett motsvarande skydd för människors hälsa och miljön vid bedömningen av om ett behov av allmänna vattentjänster föreligger.

Utredningens förslag är bra. Det innebär ökad flexibilitet och transparens kring hur bedömningarna av behovet av allmänna vattentjänster görs. Det är också bra att den grundläggande ansatsen finns kvar, dvs att länsstyrelsen har möjlighet att förelägga en kommun om att inrätta allmänt verksamhetsområde.

Avsnitt 4.4.1 Behovet av allmänna vattentjänster

Miljökontoret uppskattar att utredningen klargör och förtydligar vilken tolkning av begreppet *behov* som bör gälla vid tillämpning av 6 § lagen om allmänna vattentjänster. Utredningen exemplifierar med ett område om fler än 30 fastigheter och någon eller några av dessa i nuläget har bristande vatten- eller avloppsanläggningar. Enligt utredningen bör det inte med automatik innebära att området är i behov av en allmän VA-lösning. I stället anser utredningen att kommunen i ett sådant läge ska ta särskild hänsyn till om det är möjligt att lösa områdets behov av va-tjänster på något annat sätt än med en allmän anläggning förutsatt att motsvarande skydd för hälsa och miljön kan uppnås.

Avsnitt 4.5 Krav på plan för allmänna vattentjänster

I detta avsnitt använder utredningen begreppet "utbyggnadsplan". Miljökontoret anser att detta begrepp lätt leder till, eller bekräftar uppfattningen, att allmänt VA per definition är likställt med utbyggnad av ett ledningsnät och anslutning till ett kommunalt reningsverk. Detta är motsägelsefullt med hänvisning till det som utredningen redogör för i avsnitt 4.4.3 där utredningen konstaterar att vattentjänstlagen i grunden är teknikneutral. Om samhället

på sikt ska etablera mer hållbara VA-system, vilket antas vara intentionen i lagstiftningen, så kan det sannolikt medföra att nya/andra typer av system och anläggningar kommer behövas för avledning/insamling/behandling av hela eller delar av hushållens avloppsflöden. Det är viktigt att poängtera i anslutning till utredningens förslag om att varje kommun ska ta fram en plan, för hur kommunen ska uppfylla sina skyldigheter att ordna vattentjänster, att kommunen ska ha en teknikneutral syn på utbyggnaden. Givetvis måste befintliga investeringar förvaltas klokt, men i de skeden då nya områden, såsom en ny stadsdel, ska etableras finns möjligheter att överväg ett nytt systemtänkande. Det finns numera flera exempel på det; t ex Oceanhamnen i Helsingborg, Norra Djurgårdsstaden samt flera exempel i Tyskland där källsortering av klosettavfall övervägs i större sammanhang; kvarter/stadsdel.

Som utgångspunkt för att upprätta en plan för VA behöver kommunen ha en tydlig VA-policy.

Utredningen föreslår att den fastställda planen bör ha ett 12-årigt perspektiv och att kravet på att ha en plan bör regleras i vattentjänstlagen. Miljökontoret anser att det även är lämpligt att kommunerna ska överväga behovet av komplettering av planen enligt vattentjänstlagen i samband med att kommunens översiktsplan aktualitetsförklaras enligt kraven i plan- och bygglagen.

Avsnitt 4.7.1 Kostnadseffektiva styrmedel för ökad åtgärdstakt

Utredningen har haft som uppdrag att ta fram kostnadseffektiva styrmedel för att öka "åtgärdstakten" för små avlopp. Detta är en god ambition. Det är dock viktigt att miljöbalkens mål om hållbar utveckling inklusive kretslopp och hushållning med naturresurser beaktas i hela sin bredd när avloppsanläggningar åtgärdas. Miljökontoret anser att tillsynen av enskilda avlopp i högre grad borde utgå från ett kretsloppsperspektiv; att tillsyn och prövning av enskilda avloppsanläggningar i högre grad beaktar vilka förutsättningar som finns/kan skapas för att i högre grad återföra växtnäringsämnen till odling i rena kretslopp. För att uppnå kretsloppsanpassning av de enskilda avloppen, samtidigt som risker för spridning av främmande ämnen (tungmetaller, miljögifter) minimeras, så borde tillämpning av källsorterande VA-system vara en strategi och inriktning som i högre grad efterfrågas och uttrycks i miljöbalken. Det är rimligt att göra en parallell till utvecklingen som har varit på avfallsområdet sedan producentansvaret infördes. Utgångspunkten inom avfallshanteringen idag är källsortering; ett liknande förhållningssätt är applicerbart även på avloppssystem. Källsorterande VA-system ökar möjligheten att återföra en väsentligt större andel av hushållsavloppets växtnäringsämnen samtidigt som föroreningsnivåerna och vattenåtgången kan minskas. Källsorterande

avloppssystem kombineras med fördel med vattensnål teknik. Det finns en risk att det ökade trycket på att höja "åtgärdstakten" kommer att leda till att kretsloppsaspekterna sätts åt sidan. Kretsloppsanpassningen framställs ofta som en fråga som kan och ska lösas i efterhand; att den skulle vara frikopplad från tillsynsskedet och de krav som ställs på bristfälliga anläggningar. Detta är inte effektivt då förutsättningarna för hållbar och effektiv återföring av växtnäring från hushållens avlopp är kraftigt relaterad till utformningen av avloppsanläggningarna.

I uppföljning av åtgärdstakt för små avlopp behöver kvaliteten i de åtgärdade anläggningarna avseende kretsloppspotential på något sätt integreras. Exempel på parametrar är:

- fastigheter med klosettavvattning VA-system,
- fastigheter med urinsorterade VA-system
- fastigheter som använder fällningskemikalier för fosforering

Avsnitt 4.8.4 Länsstyrelsens tillsynsvägledning ska utvecklas

Utredningens förslag innebär att länsstyrelsens tillsynsvägledning ska utvecklas.

Miljökontoret anser att det är motiverat men vill också understryka att vägledningen även ska omfatta aspekterna kretslopp och hushållning med naturresurser. Det finns kommuner som arbetat aktivt med att integrera kretsloppsperspektivet i tillsyn och prövning av enskilda avlopp. Dessa erfarenheter behöver användas.

Avsnitt 4.8.6 Kunskapsunderlag om tekniklösningars prestanda

Det är mycket bra, som utredningen föreslår, att HAV i samarbete med Konsumentverket får i uppdrag att ta fram och hålla aktuella kunskapsunderlag om små anläggningars prestanda tillgängligt för kommuner, fastighetägare och bransch. Det är viktigt att det vid redovisning av prestanda även tydligt framgår:

1. Hur beroende anläggningars prestanda är av skötsel och underhåll,
2. Riskerna för att avloppsanläggningen tappar sin reningsprestanda (störningskänsligheten) när den är i drift samt vilka konsekvenserna kan bli,
3. Hur avloppsanläggningen signalerar bristfällig funktion,
4. Vilken potential som avloppsanläggningen har att återföra växtnäringsämnen såsom kväve, fosfor och kalium

Avsnitt 4.9 Införande av en avloppsdeklaration

Miljökontoret bedömer, av flera skäl, att införande av en särskild avloppsdeklaration är olämplig. Det skulle medföra en återkommande kostnad för fastighetsägarna och miljönyttan är tveksam/liten. I Södertälje kommun har tillsynen på enskilda avlopp bedrivits med en takt om 250-300 avlopp per år sedan 2009. I vår tillsyn har vi ställt

kretsloppskrav mot bakgrund av att kommunen har ett etablerat system (i drift sedan 2012) för återföring av källsorterat klosettavfall. De fastighetsägare som anslutit sig till detta system har installerat extremt snålpolande toaletter i sina hus samt en sluten tank. Det innebär att fastighetens avloppsanläggning inte bygger på att en reningsprocess ska hållas igång av fastighetsägaren, det finns små risker för utsläpp av smittämnen och närsalter. Dessutom har avloppsanläggningen mycket hög kretsloppspotential, dvs. en hög andel av hushållsavloppets växtnäringsämnen kan återföras. Att var 7:e år betala för en deklaration av sådana anläggningar skulle inte ge någon miljönytta, utan snarare uppfattas som omotiverat och kostsamt. Dessa fastighetsägare kan redan ha betalat en lite högre investeringskostnad för att uppnå en avloppsanläggning med denna höga kretsloppspotential.

När det gäller fastigheter som har mer avancerade enskilda avloppsanläggningar, såsom mindre reningsverk, med reningsprocesser som kräver t ex processkemikalier och återkommande skötsel är givetvis risken för bristande reningsfunktion mycket större. Men inte heller i dessa fall är avloppsdeklarationen rätt verktyg på grund av att intervallet 7 år är alldeles för glest. En avloppsanläggning av det slaget kan från ett år till ett annat tappa reningsprestanda i mycket grad om t ex fällningskemikalier inte fylls på. I ett sådant fall är 7 år för långt intervall.

I stället för att införa en avloppsdeklaration bör tillsynsvägledande myndigheter ställa krav på att kommunerna bedriver en aktiv tillsyn. Tillsynen av enskilda avlopp kan finansieras via taxa; det innebär därför marginellt behov av skattefinansiering från kommunen.

Avsnitt 4.11 Avloppsrådgivning

Utredningen föreslår att Havs- och vattenmyndigheten tillsammans med Konsumentverket ska utreda och etablera en organisation för VA-rådgivning till fastighetsägare vad gäller små avloppsanläggningar för hushållspillvatten och enskild dricksvattenförsörjning. Miljökontoret anser att det är ett bra förslag om rådgivningen beaktar regionala/lokala förutsättningar samt omfattar alla hållbaraspekter kring vatten- och avloppsförsörjning; dvs. kretsloppspotential, smittskydd, recipientskydd, ekonomi, robusthet mm.

Rådgivningen måste ta avstamp i ett systemperspektiv på enskilt VA om vi sammantaget ska ställa om till mer hållbara VA-system. Då behöver alla hållbarhetsaspekter finnas med redan från början.

Avsnitt 4.12 Kretsloppsåtgärder

Miljökontoret tillstyrker utredningens förslag att införa etappmål som leder i riktning mot att öka antalet kommuner som har system för omhändertagande och kretslopp av näring från små avlopp. Vi anser dock att etappmålet bör kompletteras med delmål med följande innebörd: *Alla kommuner ska senast under 2023 i samråd med de areella näringarna och i*

ett regionalt perspektiv ha kartlagt och utrett förutsättningarna för att etablera system för kretslopp av växtnäring från små avlopp. Naturvårdsverket bör ges i uppdrag att bistå med vägledning kring kvalitetskrav kring vad en sådan kartläggning och utredning ska innehålla. Detta skulle innebära att alla kommuner har sett över sina möjligheter vad gäller återföringskedjor för växtnäring. Det är en central förutsättning för att den ökade "åtgärdstakten" ska ha bättre förutsättningar att bidra till att kretslopp för växtnäringsämnen kan uppnås i högre grad.

Miljökontoret ifrågasätter dock utredningens förslag om vad som ska anses vara ett "system för kretslopp", se vidare nedan i kommentar till Avsnitt 4.12.1.

Avsnitt 4.12.1 Etappmål för ökat antal system för kretslopp av små avlopp

Utredningen skriver följande: "Om avloppsfraktioner med växtnäring förs till ett kommunalt avloppsreningsverk och det slam som uppstår i avloppsreningen återförs till odlad mark ska detta kunna räknas som att kommunen har ett system för kretslopp." Miljökontoret menar att begreppet "system för kretslopp" endast bör användas för system som i grunden är utformade för källsortering och växtnäringsrika flöden såsom klosettavfallet eller urinen. Kommunala avloppsreningsverk är konstruerade för att tillgodose smittskydd samt för att skydda en recipient, t ex en sjö eller en å mot övergödning och syrebrist. De är inte utformade för att möjliggöra kretslopp av växtnäringsämnen på bästa sätt då de tar emot avloppsflöden, såsom bad-, disk- och tvättvatten, vilka är ointressanta ur ett kretsloppsperspektiv. Därför bör de ej benämnas som kretsloppssystem.

Det finns certifieringsregler för *System för Kvalitetssäkring av fraktioner från små avlopp* (SPCR 178). Dessa regler skiljer på *sorterade* och *ej sorterade avloppsfraktioner*.

Med *sorterade avloppsfraktioner* avses:

- klosettavloppsvatten,
- latrin och
- urin.

Med *ej sorterade avloppsfraktioner* avses:

- Kemslam – slam från kemisk fällning
- Filtermaterial

Benämningen "system för kretslopp" bör definieras som system som hanterar sorterade avloppsfraktioner. D. v. s. ett system som är utformat med syftet att möjliggöra kretslopp av näringsrika avloppslöden, utan inblandning av ovidkommande flöden/ämnen såsom

bad-, disk och tvättavlopp med sin belastning från hushållets kemikalier, hygienprodukter mm.

Kommunala avloppsreningsverk bör dock givetvis drivas så att kvalitet i utgående restprodukter (slam etc) och behandlat avloppsvatten successivt förbättras, t ex genom aktivt uppströmsarbete. Om det finns förutsättningar att på ett hållbart sätt extrahera/återföra växtnäringsämnen från reningsverk till kretslopp så bör sådana möjligheter tas tillvara om de inte står i oacceptabel konflikt med miljömålet giftfri miljö. Men att klassa konventionella avloppsreningsverk för blandat avlopp som ”system för kretslopp” är inte korrekt.

Avsnitt 4.12.2 Myndigheterna ska samverka om kretsloppsanpassning av små avlopp

Miljökontoret anser att det är mycket viktigt att i allmänna råd/vägledning av tillsyn och prövning gällande enskilda avlopp tydliggöra hur kretsloppsaspekter behöver hanteras i utredning och motivering som föregår myndighetens beslut. Vägledning kring skälighetsbedömningar är viktig och sådan vägledning behöver inhämta och dra lärdom av de erfarenheter som finns hos de kommunala tillsynsmyndigheter som har erfarenhet av tillsyn och prövning där kretsloppsanpassning eftersträvas.

Avsnitt 4.12.3 Vägledning och utveckling av den kommunala avfallsplaneringen

Miljökontoret anser att förslaget att ge Naturvårdsverket i uppdrag att utveckla och vägleda kommunerna i arbetet med kretslopp av små avlopp samt kring hur taxan kan användas som styrmedel är mycket viktigt för att få fler kommuner att arbeta aktivt med miljöbalkens krav om kretslopp och resurshushållning (MB 2kap 5§). Det tycks behövas, trots att det redan finns vägledningsinsatser gjorda.

Sammanfattning

Vägar till hållbara vattentjänster

Att göra vattentjänsterna hållbara är ett ansvar som alla delar. Samhället, i det här fallet kommunen, har ett uppdrag att lösa detta när det finns ett behov av att skydda hälsa och miljö och när bebyggelsen finns i ett större sammanhang. Det är det som står i den lag som en stor del av detta betänkande kretsar kring, nämligen lagen (2016:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen).

Den ekologiska hållbarheten och hur vi tillsammans ska klara kraven för miljö och hälsa styrs av miljöbalken (1998:808). Där finns krav på kommuner och på dem som inte bor i bebyggelse i ett större sammanhang och som därför själva ansvarar för sina vattentjänster.

Vattentjänsterna är försörjning av dricksvatten och bortförande av dagvatten och spillvatten. De två sistnämnda kallas i allmänhet för avlopp. Dagvatten är det regnvatten som hamnar på hårdgjorda ytor och hus och som måste ledas bort för att det inte ska orsaka skador. Spillvatten är det som spolats ner i toaletten eller sköljs ut från duschen, tvättmaskinen och köket. För att vara ekologiskt hållbar ska hanteringen av spillvatten inte leda till övergödning och inte till spridning av kemikalier och smittämnen.

Övergödning beror på näringsämnen fosfor och kväve som är två av naturens viktigaste byggstenar. Människan har allvarligt rubbat de naturliga kretsloppen för kväve och fosfor. Att de inte kommer i kretslopp utan hamnar i sjöar, vattendrag och hav är inte långsiktigt hållbart.

Utredningens direktiv och tilläggsdirektiv innehåller flera olika uppdrag och aspekter som alla rör vattentjänsterna och hur de ska bli mer hållbara. Utredningen har därför valt att ta namnet *Utredningen om hållbara vattentjänster*. Under arbetets gång har det stått

klart att uppdragens problem och lösningar är sammanlänkade och beroende av varandra. Av den anledningen behöver de lösas i ett sammanhang. Annars kan lösningen på ett problem förvärra ett annat eller så kan en lösning bli verkningslös utan en annan. Det behövs med andra ord en styrmedelskedja för att göra vattentjänsterna hållbara.

När kommunen är ansvarig för vattentjänsterna

Det är i 6 § vattentjänstlagen som det står att kommunen har en skyldighet att ordna vattentjänster om det behövs för skyddet av människors hälsa och miljö och om bebyggelsen ingår i ett större sammanhang. Det större sammanhanget tolkas i dag som att det gäller för minst 20 till 30 hus eller i vissa fall något färre. I praxis, det vill säga hur domstolar har tolkat lagen, har det visat sig att det i princip alltid finns ett behov av att skydda människors hälsa och miljön. Tolkningen har också varit strikt vad gäller att kommunen ska ansvara för vattentjänsterna genom allmänna anläggningar så snart bebyggelsen utgör ett större sammanhang.

Det här har lett till konflikter och problem på flera håll i landet. Några kommuner har valt att inte tillåta exploateringar och ytterligare bebyggelse på landsbygden eftersom det hade blivit dyrt att ordna vatten och avlopp, det vill säga att avgifterna för alla i kommunen skulle behöva höjas.

På många håll har fastighetsägare protesterat mot att de måste betala anläggningsavgifter, det vill säga den avgift kommunen tar ut för att ansluta fastigheter till kommunalt vatten och avlopp. I områden där fastigheterna har lågt värde är det inte alltid möjligt att låna för att finansiera den.

Det är också vanligt att fastighetsägare kräver att få bli anslutna till den allmänna anläggningen men att kommunen vill avvakta med den investeringen och i stället kräva att fastighetsägarna åtgärdar sina egna enskilda anläggningar.

Det har framställts som ett demokratiunderskott att fastighetsägare inte har möjlighet att överklaga kommunens bedömning av vilka fastigheter som ska anslutas till den allmänna va-anläggningen och få den prövad utöver en laglighetsprövning. Vattentjänstlagen riktar sig till kommunen och kräver att kommunen ska agera.

Fastighetsägare kan vända sig till länsstyrelsen som ska bedriva tillsyn över hur kommunen sköter detta och hävda att kommunen inte fullgjort sin skyldighet.

Utredningen lägger i detta betänkande ett antal förslag för att dels göra det flexiblare för kommunerna när den ska tillämpa 6 § vattentjänstlagen och dels minska demokratiunderskottet. Men utredningens utgångspunkt i arbetet är att förslagen inte ska kompromissa med skyddet för människors hälsa och miljön. Utredningen föreslår:

- Att Havs- och vattenmyndigheten ska utses till tillsynsvägläddande myndighet för länsstyrelsernas tillsyn över hur kommunerna uppfyller sin skyldighet enligt 6 § vattentjänstlagen. Arbetet ska göras i samarbete med Boverket, Livsmedelsverket och Naturvårdsverket. Detta för att ge länsstyrelserna ett ökat stöd, underlätta kunskapsutbyte mellan dem och se till att tillsynen blir mer lika över landet.
- Att ett nytt stycke införs i 6 § vattentjänstlagen som ska göra att kommunerna lägger ett större fokus på att bedöma behovet av vattentjänster. Kommunen ska utreda om det finns en möjlighet att på ett annat sätt än med en allmän va-anläggning uppnå ett motsvarande skydd för människors hälsa och miljön.
- Att ett krav införs i vattentjänstlagen på att kommunerna ska se till att det finns en långsiktig plan för hur försörjning av vattentjänster inom kommunen ska ske och att denna plan ska beslutas av kommunfullmäktige. Den långsiktiga planen ska lämnas på samråd och granskning för att öka det demokratiska inflytandet över hur kommunen planerar för att ansluta fastigheter till kommunalt vatten och avlopp.
- Att de statliga myndigheter som arbetar med vattentjänsterna behöver samverka mer för att stödja kommunerna och styra mot hållbara vattentjänster. Utredningen föreslår därför att en plattform för detta bör bildas med Naturvårdsverket som koordinator.

När fastighetsägaren själv är ansvarig för vattentjänsterna

Fastighetsägare som inte är anslutna till det kommunala avlopps nätet har för det mesta en egen anläggning. De är enligt miljöbalken ansvariga för att deras avloppsanläggning följer de regler som finns.

Kommunen ska sedan utöva tillsyn på dessa. Många kommuner hinner inte med alla anläggningar i kommunen och i dag beräknas att det fortfarande finns 180 000 anläggningar som inte uppfyller de grundkrav för att skydda hälsa och miljö som kom redan 1969. Det finns också ett ökande antal anläggningar som har tillstånd men som tappat i funktion eller av andra anledningar inte längre uppfyller kraven i tillståndet. Varje år ökar detta antal mer än det antal anläggningar som kommunerna hinner ställa krav på eller som fastighetsägarna åtgärdar på eget initiativ.

Forskning har visat att fastighetsägarna saknar incitament för att på eget initiativ åtgärda sina avlopp. Det är ofta först när kommunen uppmärksammar brister som de åtgärdas. Dagens tillsyn och dagens system räcker inte för att öka åtgärdstakten.

Tre saker behöver enligt utredningen hända för att åtgärdstakten ska öka. Fastighetsägarens egentillsyn måste öka, fastighetsägarens incitament för att göra åtgärder måste stärkas och kommunens tillsynsarbete bli effektivare. Utredningen har flera förslag för att uppnå detta:

- Regeringen beslutar om ett etappmål i miljömålssystemet om ökad åtgärdstakt av små avlopp som inte klarar kraven i miljölagstiftningen.
- Ett krav införs på avloppsdeklaration för små avloppsanläggningar. Ett ackrediterat kontrollorgan utför en enkel kontroll och upprättar en avloppsdeklaration som fastighetsägaren skickar in till kommunen. Avloppsdeklarationen är inte tillsyn utan den ska ge fastighetsägaren information om sitt avlopp och incitament att åtgärda det för att undvika kommunala tillsynsavgifter. De ger kommunen information om vilka små avloppsanläggningar i kommunen som behöver åtgärdas och kan på så sätt effektivisera tillsynen. Fastighetsägare som inte skickar in någon deklaration ska enligt förslaget riskera miljöstraffavgift.

- Förbättrad avloppsrådgivning och även centraliserad avloppsrådgivning kan också effektivisera kommunernas arbete. Havs- och vattenmyndigheten föreslår få i uppdrag att tillsammans med Konsumentverket utveckla en nationell rådgivning och stödja kommunerna för ökad rådgivning.
- Reglerna som kommunens tillsyn av små avlopp utgår från måste bli tydligare. Detta kan enligt Havs- och vattenmyndigheten kraftigt minska handläggningstiderna. Utredningen förslår därför att Havs- och vattenmyndigheten får föreskriftsrätt när det gäller små avlopp och att det tydliggörs att Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för tillsynsvägledning för små avloppsanläggningar belastade med hushållspillvatten och som är dimensionerade för högst 200 personekvivalenter.
- Kommunerna ska få stöd med kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte av Havs- och vattenmyndigheten vad det gäller hur tillsyn, taxor och prövning kan utformas för att ge ökad åtgärdstakt. Utredningen föreslår också att Havs- och vattenmyndigheten får i uppdrag att genomföra en satsning inriktad på hur nya e-tjänster och IT-lösningar kan effektivisera tillsynen samt ta fram ett underlag om små avloppsanläggningars tekniska prestanda som både kommuner och fastighetsägare kan få tillgång till.
- Fler kretsloppsanpassade små avlopp minskar påverkan på miljön. Kommunerna behöver ha system för att ta hand om näring från små avlopp som kan sättas i kretslopp. Ett etappmål om att öka antalet kommuner som har sådana system bör införas samt ett bidrag till kommuner för utveckling av kretsloppssystem.
- Havs- och vattenmyndigheten ska hjälpa kommunerna att få kunskap om kretsloppsanpassning av små avlopp och Naturvårdsverket ska bland annat hjälpa dem med hur avfallstaxan kan användas för att styra mot fler kretsloppsanpassade anläggningar.

Dagvatten i ett förändrat klimat

Klimatförändringarna kommer att leda till ökade regnmängder och att häftiga skyfall inträffar oftare. Ett sätt att klimatanpassa är att bygga om vägar, parker och dammar i staden så att de kan ta emot, kanske fördröja, och eventuellt leda regnvattnet till våra dagvattensystem. Det kallas för öppna dagvattenlösningar, till skillnad från de vanliga slutna ledningarna och rören.

Efter flera ovanligt kraftiga skyfall i Köpenhamn och Malmö har dessa städer arbetat med särskilda skyfallsplaner för att investera i förändringar i stadsbilden som kan hantera regnmängderna. En del av dessa förändringar kan sägas vara va-anläggningar som kan bekostas av va-huvudmannen (det vill säga det kommunala bolag eller den förvaltning som har hand om vatten och avlopp) och i slutändan av de abonnenter som är anslutna via va-taxan. Andra åtgärder har finansierats med kommunala skattemedel. I Danmark ändrades lagen för att göra det möjligt för va-huvudmannen att mer än tidigare betala investeringar i öppna lösningar.

I Sverige behövs inga sådana ändringar eftersom den svenska vattentjänstlagen är teknikneutral. Det är alltså redan i dag möjligt för va-huvudmännen att finansiera öppna lösningar.

Det finns en viktig skillnad mellan Danmark och Sverige i frågan om vem som bestämmer hur mycket regn som ska kunna hanteras av den allmänna dagvattenanläggningen. I Danmark bestäms detta lokalt politiskt av kommunerna medan det i Sverige är reglerat övergripande i vattentjänstlagen och tolkat av va-huvudmännens samarbetsorganisation Svenskt Vatten. Utredningen har dock valt att inte lägga fram något förslag på att införa ett system motsvarande det i Danmark.

Utredningen menar att kommunerna behöver titta på och bedöma hur en ökad belastning på de allmänna va-anläggningarna vid skyfall ska hanteras i kommunen och därmed också hur stor del av investeringen för va-anläggningen som va-huvudmannen ska stå för och hur stor del som skattebetalarna ska finansiera. Bedömningen ska ingå i kommunernas planer för hur kommunen ska klara sin skyldighet att förse medborgarna med vattentjänster.

För att kunna göra en sådan bedömning måste kommunen skaffa sig mer kunskap och underlag om hur stor belastningen blir på de allmänna va-anläggningarna vid ett skyfall. Det kan de göra

genom en så kallad skyfallskartering som visar vilka områden som översvämmas vid extrema regn. Utredningen föreslår att Boverket ska få i uppdrag att stödja kommunerna med det underlag som behövs för att de ska kunna bedöma hur kommunen ska hantera skyfall.

En viktig fråga är hur anpassningsåtgärderna för att klara skyfall ska finansieras. Frågan för utredningen har varit om investeringar i öppna lösningar i större utsträckning än i dag skulle kunna finansieras med va-taxan. Utredningen har kommit fram till att det med dagens regler inte finns något hinder mot att finansiera en viss överkapacitet med va-taxan. Det får anses vara en nödvändig kostnad att anpassa de allmänna va-anläggningarna i våra städer och samhällen så att de kan hantera ovanligt stora regnmängder.

Frågan kring finansieringen har också en fördelningspolitisk aspekt. Va-taxan är en platt avgift som drabbar alla som ska betala va-avgift ungefär lika medan kommunalskatten bygger på procent av inkomst. Dock betalar även juridiska personer va-taxa.

Det finns också i vattentjänstlagen en möjlighet för va-huvudmannen att fondera medel för framtida nyinvesteringar. Fondering används i dag inte så ofta men fondering skulle enligt utredningen kunna användas i större utsträckning till exempel för att få till stånd öppna dagvattenanläggningar.

§ 102 Svar på remiss från Miljö- och energidepartementet "Vägar till hållbara vattentjänster (SOU 2018:34)"

Dnr: ALLM.2018.2182

Sammanfattning av ärendet

Södertälje kommun har fått betänkandet SOU 2018:34 Vägar till hållbara vattentjänster på remiss från Miljö- och energidepartementet. Miljönämnden har fått betänkandet på remiss från kommunstyrelsen med uppdrag till miljökontoret att bereda ärendet. Kommunstyrelsen anger att ärendet bör ha passerat miljönämnden innan kommunstyrelsen.

Miljökontoret har granskat betänkandet och redovisar sina synpunkter i ett PM daterat 180927. Det är främst kapitel 4 - Utredningens överväganden och förslag – som miljökontoret har granskat. Miljökontoret har samrått med Telge Nät (VA-huvudman) om synpunkter på betänkandet samt om miljökontorets synpunkter på betänkandet.

Miljökontoret föreslår miljönämnden att uppdra till miljökontoret att till kommunstyrelsen överlämna ett förslag till yttrande från Södertälje kommun över betänkandet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från miljökontoret daterad 2018-10-01

PM daterad 2018-10-01, Synpunkter på Betänkande av utredningen om hållbara vattentjänster

PM daterad 2018-10-01, Redogörelse från samråd med Telge Nät om utredningen hållbara vattentjänster

Kommunstyrelsens remiss 2018-06-26

Betänkande "Vägar till Hållbara vattentjänster" (SOU 2018:34)

Regeringens remiss 2018-06-19

Miljönämndens beslut

1. Miljönämnden tillstyrker miljökontorets synpunkter i PM daterad 2018-10-01.
2. Miljönämnden uppdrar till miljökontoret att till kommunstyrelsen överlämna ett förslag till yttrande från Södertälje kommun över betänkandet "Vägar till hållbara vattentjänster, SOU 2018:34".
3. Paragrafen justeras omedelbart.

Miljönämndens förslag till kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen antar miljökontorets förslag till yttrande enligt miljönämndens beslut 2018-10-02.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Akten

SÖDERTÄLJE KOMMUN Kommunstyrelsen	2018-10-03	Rör
Dnr		

Justerandes signum 	Anslagsdatum 2018-10-03	Utdragsbestyrkande
---	----------------------------	---